

PAULIINA SUSI

**VUODEN
JOHTOLANKA
-VOITTAJAN
UUTUUS!**

SEIREENI

TAMMI

Pauliina Susi

SEIREENI

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI
HELSINKI

© PAULIINA SUSI JA KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI 2017

ISBN 978-951-31-9584-7

PAINETTU EU:SSA

1.

Kuvittele överein mahdollinen risteilyalus.

Ei riitä. Tuplaa överiys.

Nyt kuvittele pahin mahdollinen räjähdde.

Kuvittele panos, sytytyslanka, kipinä. Kuvittele tuho, jonka se saa aikaan.

Kuvittele lisää: käsi, joka sytyttää liekin. Painaa nappia tai liipaisinta. Liikauttaa hiirtä. Ka-boom.

Katso kättä. Se on sinun.

Ai, eikö enää tee mieli leikkiä. Miksi luulet, että tämä on leikkiä.

2.

– Miten erikoinen koru. Onko arvokaskin?

Naisen ääni on käheä, karkäs. Katse on löytänyt saman kuin aamun kalpea ensikajo, joka tunkeutuu kapeana viiruna sisään kalastusvajaan. Äiti on vetänyt riipuksen ketjuineen kaulastaan. Hän nostaa korun huulilleen, suutelee sitä, kuten tekee aina ensimmäiseksi herättyään ja viimeiseksi ennen nukkumaan paneutumista.

– On, äiti sanoo.

Nainen katselee korua epäillen, ja Amira arvaa miksi. Se on auringonkukan muotoinen, iso ja muhkea ja prameasti koristeltu. Timantit, jotka kukan lehtiä kastepisaroina kuorruttavat, ovat liian suuret ja runsaat ollakseen muuta kuin lasia. Hely mikä hely.

– Se on lahja pojiltani, äiti sanoo ja piilottaa korun takaisin vaatteittensa kätköihin, ihoa vasten, sydäntä lähelle. Nainen ymmärtää äidin niskan nytkäyksen omalla tavallaan. Hämärään syttyy valo, kun hän ryhtyy esittelemään heille puhelimesta kuvia omasta pojastaan. Ainokaisesta, he kuulevat.

– Hieno poika on. Lääkäri. Ortopedi. Sellainen selkävaivallääkäri. Poika ja miniä haluavat minut luokseen, maksoi mitä maksoi, niin sanoivat. Lähettivät rahan. Koko ison summan, on heillä varaa – mainitsinko jo että poika on lääkäri?

Amira mutustelee karkkia, jonka juttusille ryhtynyt vieras nainen hänelle on taskunpohjaltaan löytänyt. Hunajan tuttu, äitelä makeus leviää kielelle, se lohduttaa enemmän kuin tuntuu edes mahdolliselta. Niin monta pitkää pimeää tuntia ahtaudessa ja epätietoisuudessa tässä kamalassa haisevassa kalavajassa, johon heidät eilen illalla teljettiin, ventovieraiden kanssa. Eikä valittaa saanut. Äiti hyssytti eikä isäkään jaksanut kuunnella. *Olet yhdentoista Amira, olet iso tyttö. Koeta nyt vain kestää.* Yhtäkkiä makeus alkaa ällöttää. Nainen kailottaa yhä kovempaa, kehuu poikaansa eikä piittaa hymähdyksistä ja tuskastuneista äännähdyksistä, joita vajan pimeistä nurkista alkaa kantautua. Vaikeenee vasta kun ovelta kuuluu kolinaa.

Haka nostetaan paikaltaan. Ovi vedetään auki. Sisään työntyy aamun valo ja ääni, joka saa Amiran ihon joka keran kananlihalle.

– Ylös torakat. Aika mennä.

Ison miehen kova kenkä tallaa sandaalin kannalle, raastaa auki kantapään ihon, vasemman korvan yläpuolelle kalahattaa jonkun kyynärpää. Amiralta pääsee kiljahdus, mutta siitä ei piittaa kukaan, ei edes äiti. Äidin käsi pusertaa rannetta niin kovaa ettei koskaan, mustelmat tulee ja kyyneleet silmiin, mutta äiti ei hellitä vaan kiskoo eteenpäin, eteenpäin. Vauhtia torakat, huutaa Käärmesilmä, ruokokeppi viuhuu heidän takanaan, lyökö jos ei tottele?

– *Jalla jalla*, mennään eikä kuhnailla, aurinko nousee pian ja aallokko myös.

Juostaan yhtenä rykelmänä, hiekkadyynien välissä kulkee kapea polku, sitä myöten mennään, jalat tömisevät ja hiekka pölyyää, täyttää keuhkot. Kaksikymmentä lähtijää, neljäkymmentä jalkaa, Amira laskee. Liikaa jalkoja liikaa kiirettä kaikkea liikaa, ehtiikö edes hengittää nyt kun happea vih-

doin on. Odottaminen oli tuskaa heille kaikille, hiljaa pysytely ja liikkumattomuus, ei ihme että aamuhämärässä joka puolella kompuroidaan – ja äkkiä vieressä joku lankeaa polvilleen ja nurin. Hunajanamu-nainen! Kompastuiko maassa kiemuroivaan pensaanjuureen, polulle hylättyyn tyhjään öljykanisteriin vai omiin jalkoihinsa? Äidin käsi kiskoo mutta Amira ehtii nähdä: ruokokeppi iskee kumaraan selkään, nousee ja iskee uudelleen. Kasvot vääristyvät vaikerukseen, joka katoaa maan tomuun.

Amira nyyhkäisee. Huomasiko kukaan muu mitä tapahtui? Hän kääntää päätään, mutta äidin käsi vetää ja jalat kumisevat tantereeseen, liiat monet jalat... Ja sitten dyynit aukeavat molemmin puolin ja he pysähtyvät.

He seisovat. He huohottavat. He katsovat sitä kuin ihmettä. Aamunharmaa, väreilevä.

Valtava. Meri on valtava, Amira ajattelee.

Joku itkee ääneen, nainen vihreässä hijabissa, pieni vauva sylissään. Harmaapartainen mies, lähtijöistä iäkkäin, vajoaa polvilleen. Ristii kätensä, nostaa ne taivasta kohden, kiittää kristittyjen jumalaa.

– Liian varhaista kiittää vielä yhtään ketään, äiti mutisee. Niin hiljaa ettei sitä kuule kukaan muu kuin Amira. Onneksi! Olkoonkin väärä jumala, tuosta hyvästä *ne* olisivat raahanneet äidin torille ja kivittäneet kuoliaaksi. Tai katkaisseet kaulan ja nostaneet pään seipääseen muille varoitukseksi.

Äidin käsi likistää Amiran kättä niin että sattuu. Rannalle saapastelee kolme miestä lisää. Kolme miestä pyssyt käsissään. Käärmesilmän joukkiota, Amira tajuaa. Yksi tulee seisomaan aivan heidän viereensä. Aivan liian lähelle äitiä, Amira ajattelee. Äidin kasvot ovat kalpeat, äiti pelkää pyssymiehiä vieläkin enemmän kuin hän.

Käärmesilmän keppi viuhuu, käskee lähtijämiehet töihin. Rantapensaikon takana on jotain harmaalla pressulla

ja oksilla peitettyä. Isä menee muiden miesten mukaan, ja yhdessä he kiskovat pressun alas.

Amira kuulee miten äiti vetää henkeä.

Vanha puinen kalastajavene, värinsä menettänyt, naarmujen juovittama. Moottori takana, iso moottori. Keskellä pieni kajuutta, johon pääsee sisään.

Mahdummeko me kaikki tuohon, Amira ajattelee. Meitä on kaksikymmentä. Kaksikymmentäyksi, jos sylivauva lasjetaan mukaan. Hän laskee lähtijät, saa tulokseksi yhdeksäntoista ja vauvan.

Nyt alkavat protestoida lähtijämiehetkin. Murina nousee joukosta kuin tumma savu.

– Ette ole tosissanne, sanoo yksi. – Tuo ei ole avomerikelpoinen.

– Tuohon ahtautuminen on itsemurha, toinen huutaa. Ja sitten korottaa äänensä Amiran isä.

– Olemme maksaneet täyden hinnan. Vaadimme kunollisen aluksen.

– Hiljaa, Käärmesilmä karjahtaa. – Luuletteko että teillä on valinnanvaraa. Suut tukkoon ja raahatkaa vene rantaan.

– Roistot. Huijarit!

Rukoilijamiehen ääni värisee, parta tutisee ja silmät kiiltävät, mutta mies seisoo horjumatta ja osoittaa Käärmesilmää sormella.

– Veitte meiltä rahat, veitte kaiken ja sitten ajatte merelle kuolemaan. Kohtelette kuin eläimiä. Kun Jumalan rangaistus kohtaa teidät, se on oleva hirmuinen.

Vierestä kuuluu metallin naksaus. Äiti inahtaa ja kiskaisee Amiran rintaansa vasten. Kasvot painuvat kankaaseen eikä hän näe mitä tapahtuu.

Pamaus lyö korvat lukkoon. Joku kirkaisee.

Kun korvat jälleen aukeavat, erottuu vain meren kohina ja sylivauvan kimeä parku. Ja äidin sydän, se hakkaa tu-tum-

tu-tum-tu-tum-tu-tum. Äidin rinta nousee ja laskee, nousee ja laskee, eivätkä äidin käsivarret päästä hänestä irti, ne puristavat niin lujaa että auringonkukka äidin vaatteiden läpi kovertaa koloa otsaan.

MAANANTAI
BARCELONA

3.

Miehellä on ase.

Käsi lepää rennosti virka-asun vyöllä, mutta sormien alta pilkottaa jotakin tummaa, metallista. Silmät liikkuvat hitaasti puolelta toiselle, luotaavat väkijoukkoa suuressa hallissa, pysähtyvät häneen.

Valpas, tutkiva katse. Leia kääntää omansa kiireesti pois. Olon pitäisi tuntua turvalliselta, kun on aseistetut vartijat ja kaikki. Vaan ei tunnu.

Ripsa nojailee penkin selkänojaan, polvi on toisen päällä ja polvella lomake, joka ojennettiin heille terminaaliin tullessa. Sisko alkaa suomentaa siitä hänelle:

– Ole hyvä valitse *yes* tai *no*, rastita relevantti vaihtoehto jos olet kärsinyt vähintään yhdestä seuraavista *symp*-oireesta viimeisten kolmen päivän aikana: nuha, yskä, vuotava nenä, kipeä kurkku. Ripuli – yäk – tai oksentelu, tai jos olet ollut kontaktissa influenssa A:ta, H1N1:tä sairastavan kanssa.

Ripsa katsoo tuimana.

– Oletko?

– Täh?

– Ollut kontaktissa. Ripsa heristää hänelle sormiaan.

– Noh? Mitä kruksataan?

– No en ole.

– Entä onko allergialääke otettu? Että et sitten rupea niiskuttamaan kun astutaan laivaan. Tai aivastele.

– Ei täällä samat heinät kuki kuin meillä, Leia sanoo.

– Sitä paitsi, merellähän –

Vasta virnistyksestä hän tajuaa. Sisko vitsailee. Hänellä tässä ei leikkaa.

Hymähtäen hän kiertää vesipullostaan korkin auki ja ottaa suullisen, hyljuttaa haaleaksi lämmennytä nestettä suussaan ennen kuin nielee. Lyhyet torkut hytissä, hän päättää.

Selkä hiertyy nihkeänä penkkiä vasten, ilmastointi ei riitä alkuunkaan kun kahden kerroksen korkuista lasiseinää paahtaa etelän aurinko, lentokenttäbussin mittari näytti asteita kolmekymmentäkuusi. Valo on niin kova ja paljas, että silmiin koskee. Aurinkolasit tuli epähuomiossa pakattua matkalaukkuun, ja se piti luovuttaa kantajien kuljetettavaksi jo terminaalirakennuksen ovella.

Odotushalliin on pakkautunut useampi sata matkustajaa: pariskuntia, perheitä, kaveriporukoita. Monikielinen kakofonia nousee ja laskee aaltoillen eikä ainakaan helpota epämiellyttävää oloa, joka on vaivannut häntä koko päivän. Hieman matkapahoinvoinnin sukuista kuvotusta.

Kello seinällä näyttää vasta puoli kolme. Suomessa se olisi jo puoli viisi, Leia laskee.

Ei ihme, että hermo on kireällä: väsyttää. Päivä on ollut jo hemskutin pitkä.

Herätys piippasi puoli neljältä, ajankohtaa ei parhaalla tahdollakaan voi nimittää aamuksi. Kentällä piti olla kuu-teen mennessä, vaikka lento lähti vasta kahdeksan viisitoista. Kaikki ne läpivalaisu- ja ties-minkä-laitteiden läpi kulkemiset, yhä useamman vaatekappaleen riisumiset ja taas pukemiset seuraavan jonottajan huohottaessa niskaan, turvatarkastajien kovin perinpohjaisiksi muuttuneet kope-

loinnit ja tunkeilevat kysymykset. Onko käsimatkatavarois-sanne nesteitä? Akkuja, pattereita, tietotekniikkaa, yksi-löikää laitteet. Räjähteitä, muita aseita, huumausaineita. Löytyykö reseptilääkkeitä, muita lääkkeitä, kosmetiikkaa, tarkentakaa.

Ja välilaskulla Frankfurtissa kaikki yllättäen uudestaan, saksalaisella perinpohjaisuudella. *Excuse me Madam, entschuldigen Sie bitte*, mitä sisältää tuo nesteeksi luokitel-tava kahdentoista millilitran lääkevoide käsimatkatavarois-sanne? Ihottuma, millainen, löytyykö reseptiä? Ikävä kyllä joudumme hävittämään purkin, jottei se aiheuta vaaraa muille matkustajille. Entä oletteko mahdollisesti ollut vii-meisen vuoden aikana yhteyksissä rikollisjärjestöihin, koti-tai ulkomaisiin, terroristisoluihin, vihamielisiin valtioihin?

Turvataarkastusjonosta vedettiin syrjään useampikin mat-kustaja. Yksin matkustavia, kokonaisia perhekuntia. Leia ei voinut olla panematta merkille, että he kaikki näyttivät ole-van peräisin Lähi-idän tai pohjoisen Afrikan maista. Partoja miehillä, huiveja naisilla, lapsilla selässään samat Frozen- ja Mikki Hiiri -reput kuin sinisilmäisillä ja vaaleahiuksisilla ikätovereillaan. Suututti ja harmitti noiden ihmisten puo-lesta. Ja koko maailman tilan. Kovin nopeasti oli pelosta ja epäluulosta tullut uusi normaali, etnisistä ja uskonnollisista syistä asiaperuste syrjimiseen.

Tosin heidänkin passinsa syynättiin uudelleen, useam-paan otteeseen. Leia ei edes muista, milloin hänen passi-kuvaansa olisi viimeksi katsottu niin tarkkaan, todella tutkiskeltu. Finnair oli tuonut heidät terminaaliin 2E, ja Lufthansan lennon Barcelonaan oli määrä lähteä termi-naalirakennuksesta 1A. Vaihtoon oli varattu reilusti aikaa, mutta tässä se sitten hupeni. *Rest in peace* vapaa euroop-palainen liikkuvuus, Ripsa puhisi hänen takanaan kuopien paikallaan kuin kilpahevonen lähtöviivalla.

Mutta kun virkailija palautti passit, hänen hymynsä oli vilpittömän pahoitteleva. Hän jopa toivotti heille hyvää matkaa ja pyysi anteeksi poikkeustilanteesta johtuvaa viivytystä.

– Sanoiko se poikkeustilanne, Leia yritti tarkastaa Ripsalta, kun he ravasivat kohti seuraavaa etappiaan pitkin maanalaista yhdyskäytävää, jonka metalliseinät toivat mieleen scifi-elokuvien avaruusaluukset. – Hui kamala, mikähän poikkeustilanne...

– Nyt ei ruveta spekuloidaan, Ripsa ärähti. – Kiire!

He ehtivät portille viime tingassa, pääsivät kuin pääsivätkin Barcelonan-koneeseen.

Satamaterminaalissa kiire vihdoinkin loppui. Boarding aloitettiin ja lopetettiin saman tien syytä kertomatta. Poikkeustilanne täälläkin, oli Ripsa ruvennut arvailemaan. Lopetti sentään kun näki hänen ilmeensä.

Leia vetäisee jalkansa taemmas, jottei tule kampittaneeksi ohi säntäävää noin nelivuotiaasta espanjalaispoikaa ja paria vuotta vanhempaa tyttöä, luultavasti pojan siskoa. Kikattavat juostessaan, sisko tavoittelee pikkuveikkaa kädet ojossa, sormet viipottaen, uhkaa kutittaa. Mutkittelevat hallin kansoitettuja penkkejä ja viereisen kahvilan pöytiä, nauttivat joka hetkestä kimakasti kiljahdellen. Sytyttävät reitillään valon useimpien ohittamiensa aikuisten kasvoille kansallisuuteen katsomatta.

– Kärsitkö jalkasienestä? Hilseestä? Oikeesti.

Ripsa se vieläkin jaksaa repiä hupia terveystarkastusta.

– Oletko ollut viimeisen kolmen päivän ajan hoitamassa ebolaan sairastuneita? Ei vaan toimi. Kuka on niin pönttö että myöntää tässä vaiheessa, että no joo, nenä vähän valuu. Jäädään vain rannalle ruikuttamaan.

– Oletettavasti laivayhtiö vain haluaa välttää vahingonkorvausvastuunsa siltä varalta, että iso joukko matkusta-

jia sairastuu, Leia sanoo jo lopen kyllästyneenä koko aiheeseen. – Viisituhatta matkustajaa, ajattele nyt. Buffetin lohiosaalaatissa syntyy kiinnostava kihinä, jos joku pärskäisee siihen kunnolla. Sunhan se pitäisi tietää.

Ripsa taittelee paperin kahtia ja vielä toisen kerran kahtia, työntää sen sitten käsilaukkuunsa.

– Kunhan yritin saada aikaan keskustelua.

Leia irvistää salaa. Ehkä he molemmat ovat väsyneitä. Hän kietoo käsivartensa Ripsan harteille ja likistää.

– Kiitos.

– Mistä hyvästä.

– No kun pyysit mut matkakaveriksi.

Pari sekuntia, ja hän tuntee Ripsan rentoutuvan. Harjoitus tekee mestarin, Leia ajattelee. Pätee myös pikkusysterien lepyttelyyn.

– Kerran sitä vaan kolkytviis täytetään, Ripsa sanoo.

– Kiva tehdä jotain yhdessä me kaksi. Reissata, pitkästä aikaa.

– Näin on.

– Ajattelin että just tätä sinäkin tarvitset. Vähän luksusta elämään.

Leia yrittää parhaansa mutta pelkää, että hymy jää väkinäiseksi. Jos Ripsa ei olisi pyytänyt tai pikemminkin vaatinut häntä mukaansa Välimeren luksusristeilylle – viikon all-inclusive Mediterranean Siren -aluksella keskellä heinäkuuta, parhaaseen ja epäilemättä myös kalleimpaan aikaan – hänelle ei olisi tullut mieleenkään lähteä sellaiselle. Ei ainakaan omalla rahallaan. Ei vaikka rahaa olisi.

Jo tuo sana. Luksus. Siihen on mahdoton suhtautua luontevasti. Siinä on jotain niin liioittelevaa, melkein rivolla tavalla noloa. Kun sitä ajattelee, mielessä alkaa välittömästi soida tunnari Lemmenlaivasta, telkkarin kasarisarjasta, jonka uusintoja ja uusintojen uusintoja he joskus muinoin

Ripsan kanssa hihitellen kahlasivat. *Laav-bout, ti-di-ti-di-di-di-dii-di-dii...* Heti perään tulee jo seuraava mielle, animaatioelokuva Wall-E, monta kertaa Viivin seurana katsottu, ja sen kammottava avaruuslaiva, jolle ihmiskunta on paennut saasteiden pilaamalta planeetalta. Avaruusaluksen esikuvana ovat varmasti toimineet Karibian-risteilyt, joilla jenkkituristit taantuvat aivottomiksi, vauvankaltaisiksi viihdytettäväksi ja lihovat liikuntakyvyttömiksi lötköiksi.

Mutta kun hän silmäilee ympärilleen hallissa, muut matkustajat vaikuttavat varsin tavallisilta ja keskiverroilta niin ulkomuodoltaan kuin käytökseltään. Keskiluokkaisilta kaupunkilomailijoilta. Kaipa sana luksus on kokenut inflaation. Tosirikkaille on epäilemättä omat eksklusiiviset luksus-luksus-risteilynsä, joista he tavalliset pulliaiset eivät tiedä mitään.

– Oliko muut töissä kateellisia, kun kerroit mitä teet lomalla? Ripsa utelee.

– En mä kertonut.

– Mitä! Mikset?

– Ei tarvinnut. Ne oli huomanneet sen muutenkin. Sun hehkutuksista mun seinällä.

Tietenkin työkaverit vakuutusyhtiössä olivat ahdistaneet hänet kahvihuoneessa nurkkaan jonkun bongattua Ripsan kaikkea muuta kuin asialliset päivitykset Facebookissa. ”Hihhuu, systerin kanssa riemuristeilylle!” ja ”Tavoite: mies joka satamasta!!!?” – ja linkissä pätäkä Herrat pitävät vaaleaverikoista -leffasta. Kohtaus, jossa 1950-luvun valtameriläivän miestarjontaa ruotivat Marilyn Monroe ja Jane Russell, oli kahminut tykkäyksiä ja kommentteja. Melkoisen asiatomia nekin.

Ripsa nauraa.

– No hyvä. Kumpi sä olet? Muistatko kun pienenä piti aina päättää.

– Sekö tässä on olennaista, Leia sanoo. Marilyn tietysti, hän ajattelee ja vilkaisee Ripsan tukkaa, joka edellisenä iltana oli saanut tuoreen punavärin.

Tilanne oli ollut äärimmäisen kiusallinen. Hän kierteli ja kaarteli niin että taukokahvi jäähtyi mukissa, mutta tunnusti lopulta. Alkoi yleinen huokailu siitä, kuinka häntä kävi kateeksi. Sitten villinä kahvitaun loppuun asti vellonut spekulointi siitä, kuinka turvallista tai turvatonta risteilymatkustus mahtoi nykyään olla, kun terroritekoja tapahtui viikoittain eri puolilla Eurooppaa, Lähi-itää ja Pohjois-Afrikkaa.

– Vakuutusväki, Ripsa puuskahtaa. – Luulotautista sakkia. Saanko sanoa. En ole yhtään vakuuttunut siitä, että sulle on pidemmän päälle terveellistä olla siellä töissä. Muiden kaltaistesi keskellä.

Kaltaistesi? Aika paha. Vakuutuskäsittelijän pesti Safety-First-yhtiössä sattui olemaan ainoa työpaikka, jonka hän huolestuttavasti venyneen työttömyysjaksonsa jälkeen onnistui saamaan. Pitkää mutta kovin silppuista työhistoriaa erilaisissa sosiaalialan tutkimustöissä ei luettu ansioksi sielläkään, ja yhteiskuntatieteiden tohtorin arvo herätti rekrytoijissa lähinnä epäluuloa. Palkkakuitissa se ei myöskään näy. Joten mitä muuta kuin kiitollinen hän voi olla siitä, että Ripsa halusi hänet kaverikseen ja vielä maksoi hänen matkansa. Se oli tarjous, josta ei voinut kieltäytyä. Ripsa olisi ihan hyvin voinut lähteä reissuun miehensä Saken kanssa – itse asiassa on melko kummallista, ettei lähtenyt.

Oli miten oli, hän ei halua pahoittaa siskon mieltä rupeamalla avaamaan yhtään tarkemmin risteilymatkustuksen lukuisia eettisiä ja moraalisia ongelmia, ekologisista puhumattakaan, syitä joiden vuoksi olisi halunnut salata lomasuunnitelmansa työkavereiltaan ja Facebook-

kavereiltaan ja oikeastaan kaikilta, jotka hänet tuntevat tai kuvittelevat tuntevansa. Mutta kun hän alkaa selostaa Ripsalle Lemmenlaiva- ja Wall-E-assosiaatioitaan, on sekin selvästi liikaa.

– Ei kaikki itsensä hemmottelu ole kiellettyä.

– Ei tietenkään, Leia sanoo. Ja alkaa epäillä, että juuri niin hän ajattelee.

– Mehän sitä paitsi sovittiin, ettei me maata koko viikkoa laivan altaalla nahkaa kärtsäämässä ja sangriaa lipittämässä, Ripsa jatkaa. – Vaan käydään retkillä ja tutustutaan kulttuurikohteisiin.

– Pompeijiin, Leia muistuttaa.

– Siis todellakin. Kulttuuria tänne kiitos. Viimosen kymmenen vuotta me on Saken kanssa lomailtu lasten ehdoilla. On roudattu Santeria ja Siljaa puuhamaihin ja vesipuistoihin ja bamse-perkele-lomakylähotelleihin sarjaa nakit ja muusi. On kuule ihan saakelin virkistävää päästä reissuun ilman koko kööriä, kerrankin.

Leia nyökkää painokkaasti.

– Ja onhan laiva itsessäänkin kulttuurisesti kiinnostava, hän lisää. Perustelee vielä itselleen, kun ei Ripsalle tarvitse.

– Suomessa tehty. Turun telakalla.

– Made in Finland, joo. Onkohan siellä sauna?

– Ihan varmasti. Ja muumeja.

Kaivattu kuulutus tulee. Boarding jatkuu. Matkustajia pyydetään ottamaan valmiiksi esiin passit ja matkustusasiakirjat ja siirtymään portille numero kaksi.

He nousevat penkiltä ja tarttuvat käsipakaaseihinsa.

– Pian pian, ettei juututa jonoon, Ripsa hoputtaa, kun he lähtevät raivaamaan tietään läpi tungeksivan ihmismassan.

Leia ei vastaa. Hän katsoo vain suoraan eteensä.

Ikävän tutuksi käynyt tunne iski, kuten usein väkijoukoissa. Varmuus siitä, että joku seuraa kannoilla. Vähin-

täänkin tuijottaa pahansuovasti. Hiljenee hänet nähdessään tai vaihtoehtoisesti lausahtaa seuralaiselleen jotakin kärkevää, itse asiassa hänen kuultavakseen tarkoitettua.

Siitä ei ole kolmeakaan vuotta, kun hän pahaa aavistamatta ryhtyi ajamaan tukihanketta prostituoitujen palveluita käyttäville miehille. Hänet häpäistiin julkisuudessa niin perusteellisesti, että koko talven ja puolet seuraavasta kesästäkin hän asioi ruokakaupassa pipo silmille vedettynä. Vihapuhetta ja muuta moskaa satoi joka tuutista. Sairaalan odotustiloissa häntä päin syljettiin. Pahin tapaus lähti seuraamaan häntä bussista, tönäisi nurin, tunkeutui kotiin, juotti puolitajuttomaksi ja kävi väkivaltaiseksi. Jos hän ei olisi saanut apua toiselta tuntemattomalta, hän olisi voinut kuolla.

Siitä toipumiseen meni kauan. Tuskin hän on toipunut kokonaan vieläkään.

Sittemmin meno on käynyt vielä hurjemmaksi.

Tänä kesänä tarvittiin vain yksi lehtiartikkeli, yksi ainoa puolen sivun kokoinen uutisjuttu Helsingin Sanomissa, ja siinä häneltä yksi kommentti. Vain viiden rivin mittainen, vain yhtenä monista haastatelluista. Jutussa kerrottiin asiallisesti ja kiihkottomasti avustustyöstä, jota vapaaehtoiset eri alojen ammattilaiset lääkäreistä opettajiin Suomessa tekevät niin sanottujen paperittomien hyväksi. Niiden pakolaisstatusta hakeneiden mutta käännetytspäätöksen saaneiden, jotka kieltäytyvät lähtemästä maasta ja palaamasta sinne, missä ovat ehkä hengenvaarassa.

Häneltä pyydettiin kannanottoa siihen, millaisia erityisongelmia ja -tarpeita paperittomilla naisilla on miehiin verrattuna. Epäselväksi jäi, miksi se haluttiin häneltä, jolla ei ole koko asiasta ensikäden tietoa. Joko syynä oli hänen työ- ja tutkimustaustansa yhteiskunnan sukupuoliraken-teita ja eriarvoisuutta kartoittavien kysymysten parissa

tai vain se, että toimittaja oli haastatellut häntä ennenkin, ProMen-jupakan yhteydessä. Joka tapauksessa hän suostui antamaan puhelimitse lyhyen lausunnon kyseisestä ongelmatiikasta, omasta mielestään maltillisen, ehkä liiankin varovaisen. Hän puhui siitä miten jo valmiiksi haavoittuvassa asemassa olevat, usein sotaa ja miehistä väkivaltaa kokeneet ja eriasteisesti traumatisoituneet naiset olivat vailla oikeuksia, kielitaitoa ja asuntoa vaarassa ajautua ihmiskaupan uhreiksi, etenkin ne jotka olivat Suomessa ilman perhettään. Uhkana oli myös seksuaalinen hyväksikäyttö. Puhelun lopuksi hän antoi luonnollisesti tunnustuksen vapaaehtoisille, jotka harjoittavat tätä arvokasta vaikkakin toki kiistanalaista avustustoimintaa.

Hän piti niin matalaa profilia kuin suinkin. Jutussa ei ollut hänestä edes kuvaa. Mutta vanhat kuvat kyllä kaivettiin esille netissä, kun uutisesta tuohtuneet alkoivat paukuttaa omaa agendaansa Hesarin nettisivujen kommentiosiossa heti valeuutiseksi leimaamansa jutun alla ja siten muuallakin. Ne niin sanotut maahanmuuttokriittiset, mikä sievistelevä ilmaus. Hänestä niillä oli paljon rumempia nimityksiä, eivätkä ne empineet käyttää niitä. Punavihervittuinen suvakkihuora taisi olla kesyimmästä päästä.

Tappouhkauksiakin tuli, kolme. Hän teki rikosilmoitukset kuten asiaan kuuluu, vaikka tuskin se mihinkään johtaa.

Leia vilkaisee taakseen. Aivan varmaa on, että joku tunnistaa hänet myös täällä, kaukana kotoa.

4.

Laiva on lastattu A niin kuin alkoholilla. Laiva on lastattu B niin kuin boolilla. Bilettyksellä. Beetasalpaajilla.

Cocktaileilla. Cosmopolitaneilla. Camparilla. Casanovilla. Coverbiiseillä. Campilla.

Cesiumilla?

Drinkeillä. Ja sitten: darralla.

Laiva on lastattu E niin kuin euroilla. Eksotiikalla. Ero-
tiikalla. Ekstaasilla? Ja fanfaareilla. Fantastisuudella. Fasa-
deilla, falskiudella... Fakki-fucking-idiooteilla.

Gaala-asuilla. Gourmet-illallisilla. Grogeilla, ginillä, gra-
palla. Gigoloilla ja gangstereilla. Gryndereillä. Genitaaleilla.
Groteskeilla, giganttisilla –

Globaaleilla.

Geriatrikoilla, hah! Haahkoilla ja huuhkajilla. Ja: hedonis-
milla. Hillittömällä, hlvattomalla haaskaamisella.

Laiva on lastattu itsekeskeisyydellä. Juhlimisella. Jul-
kean jumalattomalla vailla mittaa ja mieltä. Keskiluokkai-
sen keskieuropalaisen kerskakulutuksella. Kopeudella,
kukkoilulla. Kaunotarten kaula-aukoilla ja niitä kuolaavilla
kusipäillä. Keski-ikäisillä, keskinkertaisilla.

Laiva on lastattu loistolla & luksuksella. Lässyn-lässyn-
laulunlurituksella. Lemmellä.

Lovella, Leia.

Leia ohoi. Laiva on lastattu.

SE TULEE TAAS. VARMUUS SIITÄ ETTÄ JOKU SEURAA.

Jo turvatarkastus Barcelonan satamassa enteilee vaaraa, kun Leia Laine nousee siskonsa Ripsan kanssa Välimerellä seilaavaan luksusristeilijään. Lomanviettoa alkavat pian varjostaa muutkin oudot sattumukset. Edes ylenpalttiset all-inclusive-tarjoilut ja taidokkaat varietee-esitykset eivät pysty peittämään sitä tosiasiaa, että jollakulla Seireenin 5 000 matkustajasta on pahat mielessä.

Kun Leia lopulta joutuu kasvokkain paitsi globaalin eriarvoisuuden ja terrorin uhan – myös menneisyytensä aaveen kanssa, rento lomailu vaihtuu pakokauhuun.

Samaan aikaan Välimeren toisella laidalla yksitoistavuotias Amira kipuaa vanhempineen ihmissalakuljettajien heiveröiseen paattiin.

Seireeni on itsenäinen jatko-osa
Vuoden johtolanka -palkitulle *Takaikkunalle*.

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-951-31-9584-7